

ת"פ 19275/07/15 - מדינת ישראל נגד א ב בעצמו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 19275-07-15 מדינת ישראל נ' ב

בפני
בעניין: כבוד השופטת דנה מרשק מרום
מדינת ישראל באמצעות מח"ש וע"י עו"ד
אופיר אפרתי

המאשימה

נגד

א ב בעצמו וע"י עו"ד יאיר רגב

הנאשם

גזר דין

כתב-האישום

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום שגובש לאחר הליך שימוע, בעבירה של **קבלת שוחד** לפי סעיף 290 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 [להלן: "חוק העונשין"], ב - 20 עבירות של **הפרת סודיות** לפי סעיף 16 לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א - 1981, ובעבירה של **מרמה והפרת אמונים** לפי סעיף 284 לחוק העונשין.

2. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום שירת הנאשם כשוטר במשל"ט ברמלה בתפקיד מוקדן.

מהאישום הראשון עולה, כי במסגרת חקירה פלילית שהתנהלה במחלקה לחקירות שוטרים בעניינו של הנאשם, הופעל סוכן.

ביום 14.11.12, במסגרת ההפעלה, יצר הסוכן קשר עם הנאשם, תוך שהציג עצמו כקבלן הוצאה לפועל מהצפון אשר שמע אודותיו מקבלני הוצל"פ אחרים והביע עניין לעבוד עמו.

השניים קבעו באותו היום שהנאשם יבדוק את סידור העבודה שלו במשטרה ויעדכן מתי פנוי לעבודה.

למחרת, ביום 15.11.12 התקיימה שיחת טלפון בין הסוכן לנאשם בה הם תיאמו את המשך ההתקשרות ביניהם, וסיכמו כי התמורה עבור העבודה תיקבע במפגש שיערך ביניהם.

השניים ערכו שיחת תיאום נוספת ונפגשו ביום 20.11.12 בשעה 21:30 לערך לצורך ביצוע עבודות העיקול.

הסוכן, שהיה מצויד בצווי עיקול פיקטיביים, אסף ברכבו הפרטי את הנאשם כשהוא לבוש במדי משטרה. במהלך הנסיעה הסדירו השניים את התמורה שיקבל הנאשם עבור שירותיו, ונקבע לבקשתו של הנאשם שכר של ₪ 60 לשעה.

במהלך העיקול, כשהבחין הנאשם כי הסוכן מעוניין גם בנתונים ממאגרי המידע של המשטרה, הציע הנאשם שיבצע עבורו את הבדיקות הנדרשות בעבור סך של ₪ 50 לבדיקה. בין השניים סוכם כי הסוכן יעביר לנאשם את פרטי האנשים לגביהם הוא מעוניין לקבל נתונים. בתום העיקול שילם הסוכן לנאשם ₪ 250 במזומן, בעבור 4 שעות בהן ליווה אותו.

יומיים לאחר מכן, ביום 22.11.12, בשעה 19:15 לערך, יצר הסוכן קשר עם הנאשם על מנת למסור לו את השמות לצורך ביצוע הבדיקות. הנאשם מסר לסוכן כי יתקשר אליו בהמשך הערב לאחר שתחל משמרתו במשטרה.

בהמשך אותו הערב, בשעה 22:30 לערך התקשר הנאשם לסוכן וקיבל ממנו שמות ומספרי תעודות זהות של 11 אנשים לגביהם התבקש לספק מידע. הנאשם אף ציין בפני הסוכן, כי מאחר והוא נמצא במשמרת לילה, יהיה לו זמן לבצע את שליפת הנתונים ממאגרי המידע המשטריים ביתר נוחות.

ביום 24.11.12 בשעה 20:00 לערך, התקשר הנאשם לסוכן ועדכן אותו כי אסף את הנתונים שהתבקש לאסוף.

למחרת, ביום 25.11.12, בשעות הערב, בהתאם למה שסוכם בין השניים, הגיע הסוכן עם רכבו אל מחוץ לביתו של הנאשם. הנאשם נכנס לרכב ומסר לסוכן דפים עליהם רשם את המידע שהוציא עבורו ממאגר הנתונים המשטרי, מידע שכלל את מספר הרכבים הרשומים על שם אותו אדם, בן/בת הזוג, יציאות מהארץ ועבר פלילי. במהלך השיחה בין השניים הבהיר הנאשם לסוכן, כי הוא עושה דבר אסור ומסוכן. הסוכן ביקש לברר האם הנאשם יכול לגייס שוטר נוסף לעבודה פרטית בתחום ההוצאה לפועל, והנאשם אמר שיפעל לשם כך.

בתום המפגש נתן הסוכן לנאשם סכום של ₪ 550 במזומן, בעבור 11 אנשים לגביהם קיבל את המידע.

ביום 10.1.13 התקשר הסוכן לנאשם ומסר לו שמות ותעודות זהות של 8 אנשים נוספים לגביהם הוא מעוניין לקבל מידע, בדומה לפעם הקודמת.

הנאשם שב וציין כי מאחר ומשובץ באותו יום למשמרת לילה, יוכל לשלוף את הנתונים ממאגר המידע המשטרי ללא מפריע.

3 ימים לאחר מכן, ביום 13.1.13 בשעה 20:00 לערך, נפגשו השניים ברכבו של הסוכן, בסמוך לביתו של הנאשם. הנאשם העביר לסוכן את המידע ששלף, וציין שכמעט ונתפס בזמן מעשה וחזר על כך שמדובר בפעולה המסכנת אותו. בעבור המידע של 8 בדיקות נתן לו הסוכן ₪ 400 במזומן.

כשבועיים לאחר מכן, ביום 26.1.13 או במועד סמוך לכך, יצר הנאשם קשר עם הסוכן על מנת לברר עמו האם יש לו עבודה נוספת לתת לו, בדיקות במאגרים או עבודות עיקול, מאחר והוא זקוק לכסף.

מהאישום השני עולה, כי בסביבות חודש נובמבר 2012, נרקם קשר אישי בין הנאשם לבין ליטל מזור, שהחל בפנייתה של ליטל למוקד 100 של המשטרה, שם עבד הנאשם, לשם קבלת סיוע.

ביום 8.11.12 התנהלה שיחה טלפונית בין ליטל לנאשם, במהלכה הביעה ליטל רצון לבצע בירור פרטים אודות עסקיו של בעלה, לרבות רכב הרשום על שמו, וזאת לצורך קידום עניינה בהליך הגירושין המתנהל ביניהם.

בתגובה, הציע הנאשם לבצע עבור מיטל את הבדיקות המבוקשות במאגרי המידע של המשטרה.

עוד באותו היום העבירה מיטל לנאשם פרטים אודות בעלה, לרבות מספר רכבו. הנאשם, במהלך משמרת משטרתית ביצע עבורה בדיקות שונות: בעלות הרכב שאת פרטיו מסרה ליטל; כתובת של הבעלים הרשום; פרטים שונים אודות אחד מאחיו של בעלה, לרבות מספרי טלפון, כתובת, רכבים ורישום פלילי.

במהלך השיחות בהן העביר הנאשם מידע לליטל, שזר רמזים והצעות בעלות אופי רומנטי והבהיר לה כי הוא עושה עבורה פעולה אסורה.

תסקירי שירות המבחן

3. הנאשם נשלח בהסכמה לשירות המבחן, והתקבלו מספר תסקירים בעניינו מהם למדתי, כי הנאשם כבן 48, גרוש מזה 3 שנים ואב לשלושה ילדים בגילאים 8 - 14. הנאשם נפגש לעיתים רחוקות עם בנו הקטן, כששני ילדיו האחרים מסרבים להתראות עימו.

התסקיר מעלה כי הנאשם עבר מסכת חיים לא קלה וחווה חוויות טראומטיות כשהתחנך בפנימיה. הנאשם שירת בחיל האוויר, עבד בחברת החשמל כארבע שנים, ובהמשך גויס למשטרת ישראל בה שירת כ - 19 שנים עד לפיטוריו בשנת 2013 על רקע מעורבותו באירועים נושא כתב-האישום. יצוין, כי בשנת 2009 נפצע ברגלו במרדף שערך כשוטר סויר, ומאז עבר מספר ניתוחים בקרסולו.

הנאשם מסר כי אינו עובד מחודש ספטמבר 2015. לפני כשנה עבר תאונת דרכים, רכבו התהפך והוא נפגע בכתפו ובגבו; 3 חודשים לאחר מכן היה מעורב בתאונת דרכים נוספת במהלכה נפצע בכתפו ובצווארו. לדבריו, מצוי כיום בטיפולים אורתופדיים מספר פעמים בשבוע. עוד מסר, כי חשבון הבנק והפנסיה מעוקלים בגין קשייו לשלם מזונות, ומצבו הכלכלי קשה גם כיום.

לאחרונה עבר להתגורר במצפה רמון עם חברתו, גרושה עם שלושה ילדים קטנים, עימה נמצא בקשר זוגי מזה שנה ומחצה, והם מתגוררים בדירת עמידר לה זכאית חברתו. במהלך תהליך האבחון שיתף הנאשם, כי הוא וחברתו מטפלים בביתם בשני תינוקות - ילדיו של אחיה של חברתו, אשר נעצר לאחרונה ואשתו נתונה באשפוז פסיכיאטרי ממושך.

הנאשם העלה בפני קצינת המבחן, כי הוא מצוי במצב נפשי רעוע עקב נקודות משבר בחייו הכוללות מצב כלכלי קשה, קשר זוגי בלתי יציב, הריחוק מילדיו והסכסוך עם גרושתו, ובחודש יולי 2016 פנה למיון פסיכיאטרי. הוא אובחן כלוקה בהפרעת הסתגלות ותגובה דכאונית על רקע אירועים טראומטיים,

הומלץ על המשך מעקב פסיכיאטרי בקופת חולים וטיפול תרופתי אנטי-דכאוני והרגעתי.

באשר לעבירות מסר הנאשם, כי היה נתון במצב רגשי ירוד לאור חובותיו הכלכליים, כשבאותה תקופה לא קיבל אישור לבצע עבודות בשכר כשוטר על רקע מצבו הרפואי. להערכת שירות המבחן, הוא לקח אחריות חלקית על מעשיו, כשלדבריו פעל בלית ברירה ומתוך מוצא יחיד להתמודדות עם מצבו הכלכלי הקשה. באשר לאישום השני מסר, כי בתחילה פעל מתוך רצון "לעשות טובה" למכרה שלו, ובהמשך שיתף באינטרס שלו ליצור עימה קשר זוגי. קצינת המבחן מציינת, כי בתיאוריו התקשה הנאשם לבחון אלמנטים רגשיים ומחשבתיים שעמדו ברקע לביצוע המעשים והפרת האמון מול מעסיקיו, וכי הוא רואה הוא את מעשיו כפועל יוצא של מיקוד שליטה חיצוני וחוסר יכולת לבחור באופציות פעולה תקינות ומקדמות במצב משברי בו היה נתון.

להתרשמות שירות המבחן, מספר גורמים עמדו ברקע לביצוע העבירות: העדר כלים להתמודדות תקינה במצב חיים מורכבים ומשבריים; דפוסי התנהגות מכשילים שהתפתחו בו הקשורים להסתרה וזיוף; העדר תחושת נראות מצד הסובבים אותו; חוויות של תסכול וחוסר אונים על רקע הטראומות שחווה.

במהלך תקופת הדחיה האחרונה, הנאשם דיווח על שיפור קל במצבו הרגשי עקב נטילת הטיפול התרופתי, כי הוא נמצא במעקב עם המרפאה לבריאות הנפש במקום מגוריו ובקשר עם ההוצאה לפועל להסדר חובותיו, ושהוא מקבל סיוע במזון אחת לחודש מלשכת הרווחה. בנוסף, הנאשם שולב בקבוצת הכנה לטיפול בשירות המבחן, וחרף תחושת אי-נוחות בקבוצה הנובעת מהיותו שוטר לשעבר, לבסוף הוא שיתף פעולה והביע נכונות להמשיך בטיפול קבוצתי.

לאור מכלול הנסיבות, ממליץ שירות המבחן להעמיד את הנאשם בפיקוח למשך שנה. עוד צוין, כי ענישה של מאסר בפועל תהווה פגיעה במעגלי חייו השונים של הנאשם ותביא לנסיגה במצבו הרגשי הבלתי יציב; על כן, מומלצת ענישה של עבודות שירות לצד מאסר על תנאי.

טיועוני הצדדים

4. ב"כ המאשימה פירט באשר לערכים המוגנים שנפגעו בעוצמה גבוהה, וסקר את נסיבות העבירות שביצע הנאשם, אשר השכיר את שירותיו כשוטר פרטי לסוכן שהתחזה בפניו כקבלן הוצאה לפועל, ובנוסף עשה הנאשם שימוש במאגרי המידע המשטריים כברכושו הפרטי מתוך בצע כסף. העובדות מעלות עוד, כי הנאשם הביע נכונות ורצון להוסיף ולמכור מידע, ולהמשיך ולבצע עבירות כשוטר פרטי למי שנחזה כגורם אינטרסנטי ובעבור בצע כסף.

המדובר במעשים בעלי חומרה יתרה, שכן לצורך ביצועם השתמש באמצעים של המשטרה, לשם פגיעה בציבור שעל ביטחונו הוא מופקד. הנאשם השחית במעשיו את המנהל הציבורי, פגע באמון הציבור ובמערכות השלטון ופגע בפרטיותם של אזרחים.

לכך יש להוסיף, כי אין המדובר במעידה חד-פעמית, אלא במסכת מתמשכת של מסירת מידע אודות פרטיהם

של 20 אזרחים.

מדובר על פערי כוחות וניצול לרעה של מעמדו וכוחו של הנאשם שעבד כשוטר, תוך פגיעה באזרחים חלשים, חייבים, שיש כנגדם עיקולים.

עובדות האישום השני, גם הן מעלות פן של ניצול על-ידי הנאשם כלפי בחורה שפנתה למוקד 100, והנאשם ביצע את העבירות מתוך ציפייה לקבלת טובת הנאה.

ב"כ המאשימה טען, כי מסר ברור בדמות ענישה של מאסר בפועל תביא להרתעת שוטרים אחרים, כאשר המדובר בקהל יעד מצומצם של שוטרים, המודעים לפסיקות וגזרי-דין של בתי-המשפט.

ב"כ המאשימה טען עוד, כי אין ליתן משקל לעובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי, שכן כך הם פני הדברים דרך כלל כאשר עסקינן בעובדי ציבור המועלים בתפקידם.

באשר לשיהוי בהגשת כתב-האישום, הסביר התובע את השתלשלות העניינים וציין, שבסוף חודש מרץ 2013 הסתיימו פעולות החקירה המהותיות בתיק. לאחר זמן נוסף שחלף בשל חילופי תפקידים במח"ש וטיפול בחיסיון שהתייתר על רקע ההסדר שגובש, נשלחה הודעת יידוע אל הנאשם ביוני 2014. בהמשך, התנהלו מגעים בין הצדדים, אשר הבשילו בחודש יוני 2015 להגשת כתב האישום המוסכם ולהסדר. המדובר בשיהוי של שנתיים ושלושה חודשים, כאשר מתוך תקופה זו, שנה ושלושה חודשים נופלים לפתחה של המאשימה.

ב"כ המאשימה לא התעלם ממצבו הרפואי של הנאשם וממכלול קשייו. עם זאת ביקש ללמוד מהתסקיר על קיומם של דפוסי מרמה והסתרה מופנמים, ועל אדם שנוטה לתרץ את מעשיו עליהם הוא לוקח אחריות חלקית בלבד.

בכל מקרה, גם אם יש ליתן משקל לנסיבות המפורטות בתסקיר, הרי שסוג העבירות וחומרתן, האינטרסים של ענישה הולמת והערכים שתוארו, מחייבים ענישה של מאסר בפועל.

בסופו של יום, ב"כ המאשימה עתר למתחם ענישה שנע בין 12 עד 24 חודשי מאסר, ועל רקע הודאת הנאשם, נסיבות חייו המורכבות, מצב בריאותו וחלוף הזמן, יש להשית עליו עונש הקרוב לרף התחתון - 14 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי וקנס.

5. ב"כ הנאשם ביקש להדגיש, כי עניינו של הנאשם הופרד ממקרים אחרים שנדונו בפרשה של "משטרה פרטית" במחוז מרכז. כתב-האישום מעלה יציאה חד-פעמית של הנאשם עם הסוכן, כשלא בוצע עיקול בפועל. בנוסף, הנאשם קיבל תמורה נמוכה בסך של 1200 ₪ בלבד, ומכלול הנסיבות מעיד על כך כי המדובר בעבירות המצויות ברף חומרה נמוך.

הוסיף, כי הנאשם הודה מיד בחקירתו, הביע צער עמוק על מעשיו, קיבל אחריות ושיתף פעולה, כך שלשיהוי בהגשת כתב-האישום לא הייתה הצדקה מלאה.

הנאשם פוטר מיד מהמשטרה עם קלון, והוא מקבל קצבה של 42% העומדת על סך של בערך 3000

ל. די במהלך מידי זה כדי להוות את אותו מסר הרתעתי הנחוץ לגישת המאשימה, ויש פחות משמעות להשתת עונש מאסר בפועל כעבור חמש שנים.

הסניגור ביקש לשכנע, כי אין המדובר בפגיעה בעוצמה גבוהה בערך המוגן, שכן כעקרון המשטרה מתירה לשוטריה לבצע עבודה פרטית נוספת בשכר. הנאשם התגייס לעבודה פרטית אסורה, אך עסקין בחייבי הוצאה לפועל שמתחמקים מתשלום והמשטרה ובתי המשפט פועלים נגדם.

האישום השני עוסק בביצוע בדיקות על רקע היכרות עם בחורה, כאשר הרקע לביצוע הוא רצונו של הנאשם להרשים אותה, להעצים את הקשר ואת המחויבות ההדדית ביניהם.

הסניגור פירט באשר למצבו הרפואי של הנאשם, אשר נפצע במסגרת שירותו במשטרה בשנת 2009 במהלך מרדף אחרי גנבי רכב ונחבל בקרסול. הוא חשש לעבור לעבודה משרדית, הפגיעה החמירה, ובהמשך נאלץ לעבור שני ניתוחים, לאחריהם עבר לעבודה משרדית ומצבו הכלכלי התדרדר. הנאשם טען שהגיע פת לחם והחל לקחת הלוואות מהמשטרה.

במקביל, התפרצה אצל הנאשם מחלת FMF, מחלה הפוגעת בפרקים המחייבת טיפול ממושך. על רקע מציאות זו, יש להבין את היענות הנאשם להצעת הסוכן.

במציאות זו, הגיעה הצעתו של הסוכן והנאשם עשה את שיוחס לו וניצל את תפקידו.

לאחר פיטוריו מהמשטרה בשנת 2013 נקלע הנאשם לדיכאון קשה, לא מצא עבודה ועבר שתי תאונות דרכים. בנוסף, חשבון הבנק שלו עוקל לטובת ילדיו. מכל המכלול, עולה תמונה של אדם שהתדרדר ואף נזקק לסיוע נפשי (הוגשו מסמכים לעניין ובאשר למצבו הבריאותי בכלל - נ/1).

הסניגור טען, כי הטלת עונש מאסר בפועל על הנאשם עלול לסכן את חייו על רקע הדכאון ממנו הוא סובל ומצוקותיו.

ב"כ הנאשם הכיר בכך, שהכלל מחייב שליחת שוטר שלקח שוחד אל מאחורי סורג ובריח; עם זאת, על רקע שיקולי חמלה ומצבו הרפואי של הנאשם, יש לסטות ממתחם העונש ההולם ולהטיל על הנאשם עונש של מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, כהמלצת שירות המבחן.

6. בדברו לבית- המשפט מסר הנאשם, כי הוא מביע חרטה עמוקה על מעשיו, אשר בוצעו על רקע מצוקה כלכלית קשה. באותה תקופה, לא היה לו די כסף להאכיל את ילדיו והיה אוסף בקבוקים מהאשפה על-מנת לקנות אוכל במכולת. בעת ביצוע המעשים היה בתחושה שהוא עושה מעשים אסורים, אך מבחינתו הגיע למצב של פיקוח נפש.

הנאשם תיאר את מצבו הרפואי והוסיף כי הוא אדם נכה, שאינו עובד וחי מקצבת נכות ומהפנסיה של המשטרה. הוא המפרנס היחיד של משפחתו כיום, מוכן לקבל כל טיפול ולבצע עבודות שירות וסבור, כי לא יחזיק מעמד בבית הסוהר.

דין והכרעה

7. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

8. במסכת מעשיו ערער הנאשם באופן ממשי את יחסי האמון בין כוחות האכיפה לבין הציבור אותו שירת כשומר:

"יכולתה של המשטרה למלא את תפקידיה מותנית באמון הציבור ביושר כפיהם, בהגינותם ובסבירותם של השוטרים. בלא יחסי אמון בין המשטרה לבין הקהילה שהיא משרתת, לא תוכל המשטרה לקיים את משימותיה... אך מעבר לכך: לאור תפקידו המיוחד של השומר וסמכויותיו, לאור חשיפתו לציבור ומגעיו עמו, נדרשת מהשומר הקפדה מיוחדת על קלה כחמורה, כדי לקיים את אמון הציבור בו." (ראו: בג"ץ 7074/93 סויסא נגד היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מח(2) 749 [1994], בעמ' 783).

עוד יש לציין, כי הנאשם ניצל את נגישותו למאגרי מידע ופגע פגיעה בוטה בפרטיותם של 20 אזרחים, כשהפגין דפוס מתמשך של שחיתות בהיותו עובד ציבור במובן הרחב:

"עבירות השוחד הן חלק משורה של עבירות הקבועות בחוק העונשין, שנועדו להנהיג נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי ציבור ולמנוע גילויי שחיתות מצידם. בפסיקתנו הוכרו שלושה ערכים עיקריים שעליהם נועדו האיסורים הפליליים על מתן שוחד ולקיחתו להגן: טוהר המידות של פקידי הציבור, שנועד להבטיח כי האנשים שבידם מופקדים כוחות וסמכויות לפעול בשם הרשות ושחבים חובת נאמנות לציבור יפעלו ביושר ובהגינות; פעילותו התקינה של המינהל, שעלולה להשתבש אם עובדי ציבור שנתון להם שיקול דעת ישקלו שיקולים זרים בשל שוחד שניתן להם; ואמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חיוני לקיום חיים דמוקרטיים תקינים ושעלול להיפגע אם השירות הציבורי יתפס בעיני הציבור כמושחת וכמי שעובדיו נוהגים לקבל שוחד..." (מתוך דברי כב' הנשיאה ביניש (כתוארה אז) בדנ"פ 10987/07 מדינת ישראל נגד כהן [2.3.09], פסקה 14).

9. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין ייאמר, כי כתב-האישום מעלה מסכת של אירועים במהלכם עשה הנאשם שימוש אסור במדיו ובמעמדו כשומר, כשנלווה לסוכן אשר הציג עצמו כקבלן הוצאה לפועל. מערכת היחסים ביניהם התפתחה, עד אשר הנאשם ניצל את נגישותו למאגרי מידע ומסר פרטים אישיים אודות 19 אזרחים - והכל תמורת בצע כסף. הנאשם הביע נכונות להמשיך ו"לסייע" לסוכן באמצעות עבודות ובדיקות נוספות, כך שהמדובר בפעילות מתמשכת אשר נפסקה שלא על רקע התנהלות הנאשם. הנאשם לא בחל מלהמשיך בדפוס זה גם על-מנת לקדם עניינים אישיים שלו, כשיצר קשר עם בחורה אשר נזקקה לסיוע המשטרה, ובהמשך עשה נסיון להדק

את הקשר ביניהם באמצעות הספקת נתונים ממאגר המידע המשטירתי אודות בעלה, בידעו כי המדובר בסיטואציה רגישה - בעיצומו של סכסוך גירושין ביניהם. לחומרה יש להוסיף, כי כפי שנטען על-ידי ב"כ מח"ש, יש בכל הסיטואציות המפורטות בכתב-האישום כדי להמחיש דפוס מובהק של ניצול לרעה של מעמד ופערי כוחות בין הנאשם לבין אזרחים חלשים - חייבים, אנשים שהוטלו כנגדם עיקולים, וכן אותה בחורה שפנתה למוקד 100 בבקשה לסיוע.

10. בקביעת המתחם יש להתחשב באופן מסוייג בסכום השוחד, כאשר בעניינו של הנאשם המדובר בקבלת כספים על סך כ - 1200 ₪ ונסיון לקבל טובת הנאה מליטל. נקבע, כי אין ליתן משקל ממשי לעובדה שסכומי השוחד אינם גבוהים (ראו: ע"פ 3609/14 **מדינת ישראל נגד עדי אלסין** [20.10.14] - להלן: "**ע"פ אלסין**", בפסקה 10 לפסק-דינו של כב' השופט זילברטל).

11. לעניין מדיניות הענישה, ייאמר באופן כללי, כי המסר היוצא מבית-המשפט העליון הוא נחרץ וברור; וכך נאמר בעניינו של שוטר מג"ב שהורשע בעבירות שוחד:

הלכה היא כי השיקול המרכזי בענישתן של עבירות מהסוג בהן הורשע המערער הוא הרתעה, כפי שצוין בית המשפט קמא, ובפרט הרתעתם של עובדי ציבור ואחרים הן מפני לקיחת שוחד והן מפני מתן שוחד... גם נסיבותיו האישיות של המערער אינן יכולות לעמוד מול האינטרס הציבורי. את עבירות השוחד - לקיחת שוחד ומתן שוחד - יש לעקור, לדעתי, מן השורש. לא היה מנוס מלנקוט כלפי המערער אמצעי ענישה קשה, חרף ההתחשבות בנסיבותיו האישיות (ראו ע"פ 1676/14 אבו חייה נגד מדינת ישראל [26.6.14], פסקה 6).

וכן:

"ייתאמר בקול צלול: עבירת השוחד - המטילה רקב מצחין בשירות הציבורי ומדרדרת אותו למדרגת עולם שלישי שמדינת ישראל אסור שתפול אליה - צריכה להיענש במאסר מאחורי סורג וברית, לא כל שכן כשעסקין בשוחד פעמיים..." (ע"פ אלסין, פסקה א' לפסק-דינו של כב' השופט (כתוארו אז) רובינשטיין).

12. על מידת חומרתן של עבירות השוחד ניתן ללמוד גם מעמדת המחוקק, אשר במסגרת תיקון 103 לחוק העונשין משנת 2010, העלה את העונש הקבוע בצד העבירה המרכזית בה עסקין מ - 7 שנות מאסר ל - 10 שנות מאסר, וכן את הקנס המירבי שניתן להטיל (ראו גם את דברי ההסבר לתיקון, לפיהם הוא נועד כדי לסייע במאבק בשחיתות באמצעות החמרת הענישה בעבירות השוחד - הצעות חוק 465 מיום 2.12.2009).

13. עיינתי בפסיקה שהוצגה על-ידי ב"כ הצדדים ובפסיקה נוספת, כשיצוין כי היה קושי לאתר מקרה הדומה בנסיבותיו לעניינו של הנאשם. ראיתי לנכון להביא מספר פסקי-דין אשר סייעו לי בקביעת המתחם -

כמובן בשינויים המחוייבים:

ע"פ (מחוזי-ירושלים) 3044-04-10 **סלימאן אבו סרע** [11.10.10]: המערער הורשע בבית-משפט השלום, לאחר ניהול הוכחות, בשתי עבירות של לקיחת שוחד, שלוש עבירות של מרמה והפרת אמונים ושלוש עבירות של נסיון הסעה שלא כדין. כתב-האישום מעלה מסכת של שלושה אירועים, במהלכם המערער - שוטר - דרש מסוכן, אשר הציג עצמו כקבלן ששווה באופן בלתי חוקי בישראל, 2000 ₪ עבור הסעתו. בהמשך, דאג להעביר את הסוכן במחסומים, תוך שהציג תעודת שוטר. בנוסף, המערער קיבל רשימת פועלים מהסוכן כדי לדאוג להם לאישורי כניסה לישראל, וכן מסר לסוכן פרטי מידע אודות תהליכי עבודה במחסומים. תמורת מכלול המעשים קיבל סך של מספר אלפי שקלים והובטח לו רכב. בית-משפט השלום גזר על המערער עונש מאסר בפועל בן 10 חודשים לצד רכיבי ענישה נלווים. בית-המשפט מחוזי קבע שהעונש אינו מצדיק התערבות של ערכאת הערעור, חרף נסיבותיו המשפחתיות של המערער וחלוף הזמן - כאשר העבירות בוצעו בשנת 2004. עם זאת, נוכח העובדה שזוכה מעבירה אחת של מרמה והפרת אמונים, בית-משפט שלערעור ראה לנכון להעמיד את העונש של 9 חודשי מאסר בפועל.

ת"פ 55753-07-15 (מחוזי ת"א) **מדינת ישראל נגד ארוקנזי ואח'** [27.9.16] - הוגש על-ידי התביעה, כשייארמר כבר, כי המדובר בפרשה חמורה יותר - ובעיקר כי תלוי ועומד ערעור על חומרת העונש (ע"פ 8412/16; ראוי לציין, כי בית-משפט העליון לא נעתר לבקשה לעכב ביצוע ריצוי עונש המאסר בפועל בהחלטה מיום 8.11.16). מדובר בשוטר שהורשע במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות של לקיחת שוחד (ריבוי עבירות), זיוף מסמך, גילוי מידע (ריבוי עבירות) והשגת מידע מהמרשם הפלילי (ריבוי עבירות). בין שאר העבירות שביצע, הנאשם ביצע בדיקות במאגרי מידע הממוחשבים של המשטרה, לרבות המרשם הפלילי, והעביר לנאשמים האחרים את המידע תמורת תשלום סכומי כסף במזומן, כספים כ"הלוואה" ללא מועדי פירעון וטובות הנאה אחרות, כשסך כספי השוחד הסתכמו בכ - 7000 ₪. במסגרת הסדר הטיעון, המאשימה הגבילה את עצמה לעתירה עונשית של 22 חודשי מאסר בפועל, כשהנאשם מסר כי הרקע לעבירות היה מצוקתו הכלכלית בגין תיקי ההוצאה לפועל שנפתחו נגדו במסגרת הליך גירושין, ונטל פרנסת ילדיו מאשתו הראשונה.

כתב האישום הוגש בשיהוי של 4 שנים. בית-המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שנע בין 18 ל- 48 חודשי מאסר, והטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 18 חודשים וקנס בסך 7500 ₪.

ב"כ המאשימה הגיש אסופה של גזרי-דין מתוך ת"פ 23061-07-15 (מחוזי תל-אביב) **מדינת ישראל נגד עזרן ואחרים**, כשהמדובר בפרשה נושקת ובאותו סוכן. כל גזרי-הדין ניתנו במסגרת הסדרי רף על רקע קשיים ראייתיים, לטענת ב"כ המאשימה. נאשמים 1 - 3 ביצעו מעשים דומים לאלו שביצע את הנאשם, אך בהיקף רחב יותר תוך קבלת סכומי שוחד גבוהים, כשנסיבותיהם הקשות של הנאשמים עולות מתוך גזרי-הדין. במסגרת הסדרי הטיעון, נגזרו עונשי מאסר בני 15, 12 ו- 8 חודשי מאסר בפועל (בהתאמה). יצוין, כי לגבי נאשם 3, עליו הוטלו 8 חודשי מאסר בפועל, נקבע מתחם ענישה שבין 10 - 27 חודשי מאסר בפועל, אך בית-המשפט המחוזי ראה לנכון לסטות מהמתחם משיקולי צדק וחמלה הנוגעים למצבה הבריאותי הקשה של אשתו. נאשם 3 הגיש ערעור על חומרת העונש, ועניינו תלוי ועומד, כשהמדינה הסכימה לעיכוב ביצוע מאסרו (ע"פ 8863/16).

הסניגור הגיש מספר גזרי-דין, רובם נוגעים לעובדי ציבור ולא לשוטרים. כך, למשל, היפנה לגזר-דין שניתן על-ידי מותב זה בת.פ. (מחוזי-מרכז) 575-10-14 **מדינת ישראל נגד הרשקוביץ** [18.9.16], שנסיונותיו קלות יותר. על הנאשם, מפקח בניה מטעם ועדה מקומית, הוטל עונש של 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נלווים, בגין נטילת שוחד ממוקדת וחד-פעמית בסכום של 1000 דולר, כשכתב-האישום הוגש בשיהוי וחלפו 5 שנים מביצוע העבירה.

14. בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות על-ידי הנאשם ובפסקי-הדין בהם עינתי, לאחר ביצוע אבחנות מתבקשות, אני קובעת מתחם עונש הולם אשר נע בין 10 - 24 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבים נלווים.

15. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות יצוין, ראשית, כי הנאשם הודה במעשיו ושיתף פעולה באופן מלא עוד בשלב חקירתו. עובדה זו עומדת לזכותו של הנאשם, וכן מעלה ביתר שאת את הצורך לדון בשאלת השיהוי בהגשת כתב-האישום וחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות. שמעתי מפי ב"כ המאשימה את הסבריו השונים לשיהוי בהגשת כתב-האישום, כאשר נדרש זמן רב לטפל בהליכי חסיון שלבסוף לא נדרשו, וכן חלפה תקופה במסגרת הליכי השימוע אשר הובילו לגיבוש כתב-אישום מוסכם. גם אם אקבל את גישתו, כי לבסוף שנה ושלושה חודשים נופלים לפתחה של המאשימה, הרי שמדובר בשיקול נוסף שיש להתחשב בו לקולא.

16. הנאשם נעדר עבר פלילי, ואמנם, לפי ההלכה הפסוקה יש ליתן משקל מוגבל לנסיבה של העדר עבר פלילי בעבירות של לקיחת שוחד, כאשר נסיבה זו אופיינית למקרים של שחיתות ציבורית בכלל ולמקרים של לקיחת שוחד בפרט (ע"פ 267/13 **מדינת ישראל נגד אשכול לוי** [23.6.13], בפסקה 17). עם זאת, לא ניתן להתעלם מהקושי המיוחד הקיים בריצוי מאסר בפועל על-ידי מי שהיה שוטר בעברו.

17. לחובתו של הנאשם יש לזקוף את העובדה, כי טרם עבר הליך של שינוי וטיפול בדפוסי חשיבתו, כשאני לוקחת בחשבון כי לא היה פנוי לכך על רקע התמודדות עם בעיות רבות. עם זאת, לא ניתן להתעלם מהתרשמות השירות, כי נראה שלקח אחריות חלקית על מעשיו, ולדבריו פעל בלית ברירה ומתוך מוצא יחיד להתמודדות עם מצבו הכלכלי הקשה. התרשמתי מדבריו לעונש, כי עמדות אלו עדיין נותרו בעינן.

18. מכלול נסיבות אלו היה מביא אותי, במצב הדברים הרגיל, להטיל על הנאשם את הרף התחתון של מתחם העונש ההולם - דהיינו ענישה של 10 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבים נלווים.

חרף האמור, שוכנעתי כי יש מקום ללכת לקראת הנאשם צעד אחד נוסף, מטעמי צדק וחמלה, כפי שהגדיר זאת הסניגור (כשברקע חלוף הזמן המשמעותי מאז בוצעו העבירות). זאת, לאור מצבו הרפואי, מצבו הנפשי הלא יציב - ובעיקר מורכבות חייו בעבר ובעת הנוכחית, לרבות הטראומות שחווה, כך שעונשו יעמוד על 8 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבים נלווים.

19. לאור האמור לעיל, אני גוזרת את עונשו של הנאשם כדלקמן:

8 חודשי מאסר בפועל.

8 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו אחת העבירות בהן הורשע.

קנס בסך 7500 ₪ או 75 ימי מאסר תמורתו, לתשלום עד ליום 1.9.17.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית סוהר הדריים, ביום 5.3.17 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות וגזר-דין זה.

על ב"כ הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

הנאשם יחתום על ערבות עצמית על סך 10000 ₪ וכן תיחתם ערבות צד ג' על אותו הסכום, על-מנת להבטיח את התייצבות הנאשם לריצוי עונשו. בנוסף, מוצא בזאת צו עיכוב יציאה מהארץ, והנאשם יפקיד את דרכונו במזכירות בית-המשפט תוך 48 שעות.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י' שבט תשע"ז, 06 פברואר 2017, במעמד הנוכחים.